

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.21.595/2017/5.

A tanács tagjai: Dr. Szabó Klára a tanács elnöke, Dr. Madarász Anna előadó bíró, Dr. Magosi Szilvia bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Kiss Miklós Ügyvédi Iroda (fél címe 3, ügyintéző: Dr. Kiss Miklós ügyvéd)

Az I. rendű alperes:

A II. rendű alperes:

Az alperesek képviselője: Bérdi és Novák Ügyvédi Iroda.; ügyintéző: Dr. Novák Tünde ügyvéd)

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Fővárosi Törvényszék 2.Gf.76.032/2016/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 19.G.21.619/2015/34.

Rendelkező rész

- A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.
- Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I-II. rendű alpereseknek mint együttes jogosultaknak 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.
- Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 627.400 (hatszázhuszonhétezer-négyszáz) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- A felperes 2010. szeptember 30. napján pénzügyi lízingszerződést kötött az I. rendű alperes jogelődjével, az Zrt. lízingbeadóval a Kft. által szállított 1 db típusú bálázó gépre, amelynek vételára 16.975.000 forint volt. A lízingszerződésből származó kötelezettségek teljesítéséért Sz. S., a felperes törvényes képviselője és Sz. S./ne készfizető kezességet vállalt. A lízingbeadó a szerződés megkötéséhez feltételként szabta egy teljes körű gépbiztosítási szerződés megkötését (Általános Szerződési Feltétel (a továbbiakban: ÁSZF) 9.2.1. pont). Ennek teljesítéseként a felperes a II. rendű alperes által közvetítetten a Biztosító Zrt.-vel biztosítást kötött.
2013. július 17. napján a bálázó gép ismeretlen okból kigyulladt, használhatatlanná vált. A kárfelvételi jegyzőkönyv szerint a tűz vélhető oka „csapágy vagy egyéb forgó, súrlódó rész túlmelegedése”. A felperes a kárbejelentést megtette, a biztosító azonban a szolgáltatást megtagadta, mert az adott károsodást nem minősítette biztosítási eseménynek. A felperes megkereste a II. rendű alperest, és a

teljes kára megtérítésére szólította fel, mert a lízingbeadó előírásainak megfelelő teljes körű, minden lehetséges kockázatra szóló biztosítást kellett volna közvetítenie. A II. rendű alperes válasza az volt, hogy a belső eredetű károkra történő kiterjesztés nem része automatikusan az all risks vagyont biztosításnak. Erre külön záradék alkalmazása kell pótdíj ellenében, ami azonban nem kötelező.

Mivel a felperes a lízingdíjakat nem fizette, a lízingbeadó 2013. december 10. napján a szerződést azonnali hatállyal felmondta, és felszólította a felperest a hátralék nyolc napon belül történő megfizetésére. Ennek eredménytelensége okán a készfizető kezesekhez is felszólítást intézett. A lízingszerződés alapján fennálló tartozás összege 6.274.492 forint.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

A felperes keresetében 6.274.492 forint, ennek 2013. július 17. napjától számított késedelmi kamata megfizetésére kérte az alperesek kötelezését. Előadta, hogy a lízingbeadó által szabott feltételnek megfelelően egy teljes körű (all risks típusú) gépbiztosítási szerződést kellett kötnie a lízingbeadó közreműködésével vagy önállóan. Ennek teljesítéseként a II. rendű alperes által közvetítve kötötte meg a Biztosító Zrt.-vel a biztosítást. Mivel a II. rendű alperes a lízingbeadó biztosításközvetítője volt, megnyugodott, a biztosítás minden tekintetben megfelel a lízingbeadó által megkövetelt feltételeknek, azaz mindenre kiterjed. A káresemény után a biztosító azonban a szolgáltatást megtagadta, mert az adott károsodást nem minősítette biztosítási eseménynek. A lízingcég „saját biztosításközvetítőjének”, a II. rendű alperesnek nyilvánvalóan tisztában kellett lennie azzal, hogy az I. rendű alperes olyan teljes körű biztosítás megkötését kéri, ami valamennyi káreseményre kiterjed. Sem az I., sem a II. rendű alperes nem hivatkozhat arra, hogy a szerződési feltételek a rendelkezésére álltak, minthogy mind a biztosítási kötvény, mind az ahhoz tartozó általános szerződési feltétel egy laikus számára bonyolult és áttekinthetetlen. Egy megfelelő szakértelemmel nem rendelkező ügyfél részéről fel sem merül annak lehetősége, hogy a teljes körű, all risks kategóriájú biztosítás mégsem minősül teljeskörűnek. A szavak általánosan elfogadott jelentése szerint az all risks minden lehetséges biztosítási eseményt takar. A szándéka ilyen szerződés megkötésére irányult, de a II. rendű alperes nem illet közvetített. Elvárható lett volna egy külön tájékoztatás, melyek azok a káresemények, amelyekre a biztosítás nem terjed ki. Ezzel a magatartással az alperesek megtevesztették őt, bár a megtevesztés miatt nem a szerződés érvénytelenségét állította, hanem arra mint szerződésszegésre, az együttműködési, tájékoztatási kötelezettség megsértésére hivatkozott. Álláspontja szerint a biztosítás lízingbeadó általi tudomásulvételével az ügyfél minden további apró betűs rész elolvasása helyett megnyugodhat abban, hogy őt baj nem érheti. Keresetét a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 205. § (3), 277. § (1), 305. § (1) bekezdésére, 310. §-ára, 318. § (1), 339. § (1) bekezdésére alapozta.

Az alperesek védekezésére kifejtette, hogy az I. rendű alperest azért terheli kártérítési felelősség, mert anélkül fogadta el az általa meghatározott all risks biztosításként a megkötött biztosítást, hogy külön figyelmeztette volna őt arra, az mely esetekre nem terjed ki, mely károkat nem térít a biztosító, aminek eredményeként a teljes kár a biztosítás ellenére a felperest terheli. A II. rendű alperes az I. rendű alperes előírása ellenére olyan biztosítást közvetített, ami nem volt teljes körű, jöllehet tisztában kellett lennie azzal, milyen biztosítás megkötését várja el a lízingbeadó. Az együttműködési kötelezettség megsértését jelenti az is, hogy más biztosító valóban teljes körű biztosítási ajánlatát a II. rendű alperes nem közölte vele. Felhívásra bejelentette, hogy a biztosítási szerződésnek sem az általános, sem a különös feltételei nem állnak a rendelkezésére, azt a biztosító nem küldte meg a részére.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Hivatkoztak arra, a 2014. november 7. napján megkötött

megállapodásban a felperes elismerte az I. rendű alperessel szembeni tartozását, és ebben jogfenntartó nyilatkozatot nem tett olyan értelemben, hogy az alperesekkel szemben követelése állna fenn. A kereset érdemében előadták, hogy az I. rendű alperes a jogügyletben lízingbeadóként vett részt, így a kifejezetten a biztosítási jogviszonyra és annak tartalmi elemeire vonatkozó felperesi kereseti kérelem nem értelmezhető. A biztosítóval a felperes közvetlenül kötött biztosítást a saját maga által elfogadott feltételekkel, a felperes választotta ki az adott biztosítási terméket, amelynek feltételeit ismernie kellett. Így az a körülmény, hogy álláspontja szerint az általa megkötött biztosítás nem teljes körű, az alpereseknek nem felróható, az I. rendű alperesnek nem volt ráhatása a szerződéstípus kiválasztására.

Az első- és másodfokú ítélet

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg az I. rendű alperesnek 398.430 forint, míg a II. rendű alperesnek 313.724 forint perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra 376.500 forint feljegyzett kereseti illetéket.

Az elsőfokú bíróság a biztosítókról és a biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. törvényt (a továbbiakban: Bit.) irányadó tekintette a jogvitában, amelynek 46. § (1) bekezdése tartalmazza az alkuszra vonatkozó előírásokat.

Az elsőfokú bíróság úgy látta, hogy a felperes nem tájékoztatta sem az I. rendű alperest, sem pedig a II. rendű alperest arról, hogy neki a biztosítási szerződés megkötésekor teljes körű, minden korlátozástól mentes, valamennyi káreseményt biztosítási eseményként rögzítő biztosítási szerződésre volna szüksége. A felperes nem az első bálázó gépét vásárolta, és a különböző termelési eszközeit finanszírozások keretében, hitellel vagy lízinggel szerezte meg. Ismerete volt arról, hogy a finanszírozott eszközre biztosítást kell kötnie. A felperes nem jelezte sem az I. rendű alperes jogelődjének, sem a II. rendű alperesnek, hogy a biztosítási szerződésekkel kapcsolatban bármilyen értelmezési problémája lenne. A régi Ptk. 198. § (1), 200. § (1), 205. § (2), (3), 207. § (1) és (5) bekezdésében, továbbá a Bit. 46. §-ában szabályozottak értelmében vizsgálta, hogy az I. rendű alperes jogelődje és a II. rendű alperes a felperes által sérelmezett együttműködési, tájékoztatási kötelezettségének eleget tett-e. E körben maga a felperes ügyintézője nyilatkozott úgy, hogy számára nem volt elsődleges szempont a biztosítási szerződés tartalma. A felperes továbbá nem volt elzárva attól, hogy a biztosítási ajánlat megtétele, valamint az egyes biztosítási évfordulók között eltelt több évben pontosítsa biztosítási igényeit, a biztosítási feltételeket áttanulmányozza, és amennyiben erre igénye van, azok módosítására jelezze szerződéses szándékát.

A biztosítási szerződés a régi Ptk. 536. §-a szerint azon káreseményekre nyújt fedezetet, amelyek a biztosítási szerződésben a biztosító kockázatviselése alá kerültek. Önmagában az a felperesi hivatkozás, hogy egy all risks elnevezésű szerződés valamennyi káreseményt biztosítási eseménynek minősít, súlytalan különös tekintettel arra, hogy a biztosítási kötvényben kifejezetten meghatározták azokat a biztosítási feltételeket, amelyek alapján a biztosító kockázatot vállalt. A felperes a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 164. § (1) bekezdése ellenére nem tudta igazolni, hogy a szerződéses kapcsolatában az I. rendű alperes jogelődje és a II. rendű alperes mely együttműködési, tájékoztatási kötelezettségét szegte meg, miközben ő maga a szerződéskötéskor nem közölt a biztosítás körében igényeket.

A felperes kárigénye a szerződésszegésre alapítottan a régi Ptk. 318. §-a szerint vizsgálendő, ami a szerződésen kívüli károkozás szabályait (rég Ptk. 339. §) rendeli alkalmazni a szerződéses károkozásokra is. A hibás teljesítést azonban a felperes tényeládása nem támasztotta alá. Az elsőfokú bíróság a tájékoztatási, együttműködési kötelezettség elmulasztását sem látta igazoltnak.

A biztosítási esemény a szerződésben megállapított károsító esemény (rég Ptk. 536. § (2) bekezdés). Amennyiben egy adott károsító eseményt a biztosítási szerződés biztosítási eseményként nem tüntet fel sem az általános, sem a különös feltételek között, úgy azt a biztosítási szolgáltatás körébe nem

lehet bevonni. A biztosítási szerződés hatálya, a biztosító kockázatviselése a károsító, de biztosítási eseménynek nem minősülő történésre nem terjed ki. Az ajánlatot a II. rendű alperes közvetítésével a biztosítási szerződést kötni kívánó felperes tette meg (régi Ptk. 537. § (2) bekezdés). Ez akkor is így van, hogy ha az adott ajánlat formanyomtatványát a biztosító dolgozza ki. A felperes nem tájékoztatta a II. rendű alperest, hogy milyen biztosítási igényei vannak. A lízingszerződés alapján a felperes nem volt köteles minden károsító eseményre biztosítást kötni. Az a felperesi előadás, hogy valamennyi károsító esemény vonatkozásában kívánt volna biztosítást kötni, ellentétes a peradatokkal.

Önmagában az a körülmény, hogy a teljes körű biztosítás kapcsán a gazdálkodó szervezet felperes vagy képviselője abban a hiszemben volt, hogy a biztosítási szerződés ekkénti elnevezésével egyúttal valamennyi károsító eseményre biztosítási eseményként kockázatot vállal a biztosító, a kötvényesített tartalomra is figyelemmel súlytalan, nem alapozza meg az alperesek kártérítő felelősségét. Az alperesi oldal szerződésszegését, egyéb jogellenes magatartását, a kárt, a kettő közötti okozati összefüggést mint tényállási elemeket a felperesnek kellett volna bizonyítani. Ennek hiányában az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 63.500 forint, a II. rendű alperesnek 50.000 forint másodfokú perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra 501.960 forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján a peres felekre háruló bizonyítási kötelezettség terhét és terjedelmét a régi Pp. 164. § (1) bekezdése alapján helyesen állapította meg, erről a feleket a régi Pp. 3. § (3) bekezdése szerint megfelelően tájékoztatta, a bizonyítási eljárást a szükséges terjedelemben lefolytatta. A megállapított tényállással és a levont jogi következtetésekkel túlnyomó részben, az érdemi döntéssel teljes mértékben egyetértett.

A felperes mindkét alperes esetében az együttműködési és - a II. rendű alperes vonatkozásában kiváltképpen az alkuszra vonatkozó - tájékoztatási kötelezettség megszegését jelölte meg olyan szerződésszegő magatartásként, ami a kártérítési követelését megalapozza. Az ÁSZF 9.2.1. pontjának elfogadásával a felperes arra vállalt kötelezettséget, hogy valamennyi biztosítható kárfajtára és kockázatra (elemi, törés-, lopáskár) kiterjedő teljes körű casco biztosítást fog kötni azzal, hogy a kedvezményezett az I. rendű alperes lesz. Az I. rendű alperes tehát mint a lízingtárgy tulajdonosa és a biztosítási szerződés kedvezményezettje, saját maga érdekében elegendőnek találta csupán az elemi, törés- és lopáskárra kiterjedő teljes körű biztosítás megkötését, és ezeknek a feltételnek a konkrét szerződés megfelelt. Nem volt megállapítható, milyen minőségben járt el J.E. a szerződés megkötésénél a II. rendű alperes nevében, de tény, hogy rendelkezett olyan irattal, amelynek aláírása esetén az I. rendű alperes által megkívánt tartalmú biztosítási szerződés létrejöhetett a felperes és a Biztosító között. J.E. tanúvallomása szerint nem állt jogviszonyban a II. rendű alperessel, így az a körülmény, hogy ő adta át a II. rendű alperessel történő szerződéskötéshez alkalmas iratokat, alappal kelthette a felperesben azt a látszatot, hogy a II. rendű alperes képviselőjében is jogosult eljárni. Ténylegesen a felperes és a II. rendű alperes között közvetlen/személyes kapcsolat nem volt, a biztosítási szerződés az okirat aláírásával és a díj megfizetésével jött létre, alkusz közreműködése nélkül. Erre tekintettel a felperes az alkuszokra vonatkozó rendelkezések megsértése miatt alaptalanul hivatkozott jogellenességre a II. rendű alperes vonatkozásában.

A felperes ügyvezetője az ÁSZF rendelkezéseit - saját előadása szerint - nem olvasta el, így tudata át sem foghatta, hogy az I. rendű alperes - elsősorban saját tulajdonosi érdekét biztosítva - pontosan milyen tartalmú biztosítást tartott indokoltnak megkötni. Az ÁSZF elolvasása nélkül kérdés sem

merülhetett fel benne, hogy teljes körű biztosítás alatt az I. rendű alperes pontosan mit értett, illetve hogy ez a fogalom a 9.2.1. pont szerint nem fedi le az összes létező káreseményt. Az a felperesi mulasztás, hogy a kötvényt és a biztosítási szerződési feltételeket utóbb sem vizsgálta meg, ezért a kizárásokat/mentesülési okokat sem ismerte meg, az alperesek terhére nem róható. Mivel a biztosítási szerződés a lízingszerződésben meghatározott feltételeknek megfelelt, nem volt olyan - az I. rendű alperesi érdektől eltérő - körülmény, amiről az I. rendű alperesnek a felperest tájékoztatnia kellett volna. A felperes tévedése abban állt, hogy az ajánlat aláírásakor azt gondolta, hogy az I. rendű alperes biztosítási érdeke az övével megegyezik, és az I. rendű alperes által elvárt tartalmú szerződés minden káresemény esetén fedezetet nyújt, azonban ezt a tévedését nem az alperesek okozták. A felperes idegen vagyontárgyat használt jelentős anyagi és hosszú távú kötelezettségvállalás mellett, így elvárható lett volna, hogy elolvassa azokat a szerződéseket, amiket aláír, sőt kellő körültekintéssel és fokozott figyelemmel járjon el az okiratok tanulmányozása során. Nem volt megállapítható, hogy akár az I., akár a II. rendű alperes mulasztása folytán érte volna a felperest az általa hivatkozott kár.

A másodfokú bíróság az alperesi jogellenesség és az okozati összefüggés hiánya miatt, valamint az összecszerűség bizonyítatlanságára is tekintettel az elsőfokú bíróság érdemben helytálló ítéletét helybenhagyta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen helyette, illetve az elsőfokú határozat helyett a keresetnek helyt adó új határozat hozatalát, másodlagosan az ügyben eljáró elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Megsértett jogszabályi rendelkezésként a régi Pp. 3. § (3), 164. § (1) bekezdését és 206. §-át, a régi Ptk. 205. § (3), 220. § (1), 221. § (1) bekezdését és a Bit. 46. § (3) és (4) bekezdését hívta fel. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság ítélete jogszabálysértő, mivel a bizonyítékok téves mérlegelésével, a per eldöntéséhez szükséges tények bizonyítására vonatkozó kötelezettség téves értelmezésével, alkalmazásával és kiosztásával helytelen és okszerűtlen következtetésre jutott. Emiatt az elsőfokú bíróság által megalapozatlanul, iratellenesen megállapított tényállást és az ebből tévesen levont jogi következtetéseket hagyta helyben. Sérelmezte annak ítéleti megállapítását, hogy nem tudta igazolni, melyik együttműködési, illetve tájékoztatási kötelezettségét szegte meg az I. vagy II. rendű alperes, és nem tudta igazolni keresete jogalapját.

Iratellenesnek értékelte a másodfokú bíróság megállapítását, miszerint az I. rendű alperes elegendőnek találta csupán az elemi, törés- és lopáskárra kiterjedő teljes körű biztosítás megkötését, amely feltételnek a megkötött szerződés megfelelt. Az I. rendű alperes ugyanis minden lehetséges kockázatra kiterjedő biztosítás megkötését írta elő, amit nem lehet a bíróság által hivatkozott szerződési feltételben példaként felsorolt kockázatokra szűkíteni. A biztosítási szerződésben használt all risk kifejezés egyértelműen a felperes álláspontját támasztja alá. Az egységes ügyintézés során eljáró ügyintéző nyilvánvalóan rendelkezett azon információkkal, amelyeket a lízingscégnél a biztosítás feltételeként meghatározott, tehát tudta azt, hogy egy teljes körű biztosítás megkötését kell teljesítenie. Ezzel az ő szándéka is megegyezett. Az eljáró ügyintéző vallomása nem felelt meg a valóságnak, utólag próbálta magyarázni azt a körülményt, hogy „elfelejtette” tájékoztatni a felperest a biztosítási kivételekről. A biztosításközvetítőt terhelte volna az a kötelezettség, hogy az általa ajánlott biztosítások mindegyike tekintetében ismertesse a feltételeket, és ha bármelyik általa ajánlott biztosítás a teljes körűhöz képest valamely biztosítható kárfajtára vagy kockázatra nem terjed ki, arra külön fel kellett volna hívnia a figyelmet. Éppen ez a biztosítási alkusz feladata (Bit. 46. § (3) és (4) bekezdés). A biztosítás feltételeinek meghatározása nem a felperes igényeihez, hanem a lízingscégnél előírásaihoz kellett igazodjon, így a felperest további tájékoztatási kötelezettség nem terhelte. A szolgáltatónak van tájékoztatási kötelezettsége az általa kínált termékekről, illetve a

termékek közötti különbségekről. A felperes hangsúlyozta, ő egyértelműen meghatározta, hogy olyan biztosítást kíván kötni, amely a lízingszerződés előírásainak megfelelően teljes körű, valamennyi biztosítható kárfajtára és kockázatra kiterjed, és amely valamennyi káresemény tekintetében biztosítja a biztosító helytállását. A Biztosító 2014. március 4. napján kelt levele egyértelműen tartalmazza, hogy a G031-es záradék opcionálisan választható, de a feltételeket nem tárgyalta meg. Egyetlenegy kész ajánlat volt, amit vagy aláírt, vagy nem. A lízingszerződés értelmében a belső eredetű tüzre is ki kellett volna terjednie a biztosítási fedezetnek, azaz a II. rendű alperesnek ilyen ajánlatot kellett volna tennie, és az I. rendű alperes csak ilyen feltétel mellett megkötött biztosítást fogadhatott volna el.

A felperesi ügyvezető nyilatkozata arra vonatkozott, hogy az ügyintézési folyamatnak nem a biztosítás megkötése volt az elsődleges célja, ami azonban nem jelenti, hogy a felperest ne érdekelte volna, milyen feltételekkel jön létre a biztosítás. Nem fogadható el a II. rendű alperes felelősség alóli mentesítése arra hivatkozva, hogy nem tisztázott: J.E. milyen kapcsolatban állt vele. Önmagában az alperesek cégnevéből kitűnik, hogy egy cégcsoporthoz tartoznak, ezért nekik kellett volna bizonyítani a kapcsolat hiányát. E körben hivatkozott a II. rendű alperes tekintetében a régi Ptk. 220. § (1) és 221. § (1) bekezdésére mint kárfelelősséget ugyancsak megalapozó törvényhelyre. Az alkalmazott egyéni „akciója” esetén a régi Ptk. 348. § (1) bekezdésének alkalmazására nyílik lehetőség.

A másodfokú ítéletben írtakkal szemben nem volt elvárható tőle a biztosítási szabályzat tanulmányozása. Az elsőfokú bíróság el sem jutott az összegszerűség kérdésének vizsgálatához. Ugyanakkor megsértette a régi Pp. 3. § (3) bekezdését, mert nem tájékoztatta őt a kár összege körében a bizonyításra szoruló tényekről.

Az alperesek a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték. Előadták, a felperes többszöri felhívás ellenére sem terjesztett elő határozott kereseti kérelmet, nem jelölte meg az alperesek szerződésszegésének, jogellenes magatartásának, a kárnak és az ezek közötti okozati összefüggésnek a fennálltát, és ezeket nem is bizonyította. A lízingszerződés megkötése során az I. rendű alperes lízingbeadóként és nem biztosítás közvetítőként vagy biztosítóként járt el, ezért az I. rendű alperes jogelődje a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályi rendelkezéseket nem tudta megsérteni. A biztosítási jogviszony tekintetében együttműködési és tájékoztatási kötelezettség nem terhelte. A régi Bit. 46. §-a szerint az alkusz tevékenysége legfeljebb a megbízó igényeinek érvényesítésében történő közreműködésre terjed ki, továbbá az alkusz az ügyfél igényeit és szükségleteit az ügyfél tájékoztatása alapján köteles pontosítani. Az ún. „all risks” (azaz összkockázati) típusú biztosítás minden esetben olyan balesetszerűen bekövetkező fizikai károsodásra terjed ki, amellyel kapcsolatban a biztosító a kártérítési kötelezettségét nem zárta ki. A felperes saját maga közvetlenül kötött ilyen biztosítást, a saját maga által tett ajánlatnak megfelelően és elfogadott feltételek mellett. Ezt a biztosítási jogviszonyt éveken keresztül fenntartotta, jóllehet lehetősége lett volna rá, hogy a későbbiekben más tartalmú, illetve más fedezetet is adó biztosítási jogviszonyt létesítsen. Az a körülmény, hogy az I. rendű alperes jogelődje elfogadta a felperes által megkötött és a piaci gyakorlatnak megfelelő biztosítást, nem jelenti, hogy az I. rendű alperes jogelődje bármilyen szerződéses, illetve jogszabályi kötelezettségét megszegte volna, illetve a felperesnek hátrányt okozott volna. A biztosítási jogviszony létesítése alapvetően a felperesnek állt érdekében.

A II. rendű alperes sem okozott joghátrányt. A felperes sem a biztosítási jogviszony létrejöttét megelőzően, sem pedig a kötvény kézbesítését követően bármikor az évek során nem jelezte, hogy a megkötött tartalmú biztosítástól eltérő tartalmú jogviszonyt kívánt létesíteni, illetve hogy milyen káreseményekre kéri a biztosítási szerződés megkötését. A felperes és műszaki szakirányú képzettséggel rendelkező törvényes képviselője volt abban a helyzetben, hogy a Bit. által

elvártaknak megfelelően kifejezetten közölje az igényét, milyen kockázatot kíván biztosítással fedezni. A II. rendű alperes a felperes tájékoztatása, közölt igényei alapján volt köteles és jogosult eljárni. Ezek hiányában a II. rendű alperest a megkötött biztosítási szerződés megfelelősége tekintetében felelősség nem terheli. A felperes törvényes képviselője kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy számára nem volt elsődleges szempont a biztosítási szerződés tartalma, a lízingszerződésben megjelölt és a lízingbeadó által elfogadott ún. „all risks” típusú biztosítást kívánt kötni. Mindezekből következik, hogy a biztosítási jogviszonyt megfelelőnek találta. A felperes mulasztása az alperesek szerint nem róható a terhükre, így a régi Ptk. 4. § (4) bekezdése értelmében saját felróható magatartására előnyök szerzése végett nem hivatkozhat.

A Kúria döntése és jogi indokai

- A jogerős ítélet felülvizsgálatára a régi Pp. 270. § (2) bekezdése értelmében csak jogszabálysértés miatt van mód, és a régi Pp. 272. § (2) bekezdése szerint a Kúria csak a fél által megjelölt jogszabálysértéseket vizsgálhatja. A felülvizsgálati kérelem az abban foglalt okfejtés szerint elsődlegesen a régi Pp. 206. §-ának megsértését állította. A tényállás téves megállapítására, a bizonyítékok téves mérlegelésére hivatkozott. Állította, hogy a jogerős ítélet tévesen állapította meg, hogy milyen károkra mint biztosítási eseményekre kellett a biztosítási szerződést megkötnie. Álláspontja szerint minden biztosítási (valóságban minden kár-) eseményre ki kellett terjednie a biztosítási szerződésnek. Emellett iratellenesnek minősítette a jogerős ítélet azon megállapítását, hogy a szerződés megkötésekor alkusz, azaz a II. rendű alperes közreműködése nélkül járt el. A tényállás téves megállapításához kapcsolódóan hivatkozott a régi Pp. 3. § (3) és 164. § (1) bekezdésének a megsértésére is. Emellett anyagi jogszabályok megsértését is állította (rég Ptk. 220. §, 221. §, 205. § (3) bekezdés). A Kúria a jogerős ítéletet ebben a keretben vizsgálta felül.
- A felperes az I. rendű alperessel lízingszerződést kötött, ezért az I. rendű alperes keresetben állított szerződésszegése csak a lízingszerződés tekintetében volt vizsgálható. A lízingszerződés az ÁSZF 9.2.1. pontjában a lízingbevevő, azaz a felperes kötelezettségét szabályozta, amikor kimondta, hogy köteles a gépjárműre a szerződés teljes futamidejére az által megnevezett biztosítótársaságok valamelyikénél valamennyi biztosítható kárfajtára és kockázatra (elemi, törés-, lopáskár) kiterjedő teljes körű casco biztosítást kötni. A Kúria álláspontja szerint nem minősül a lízingszerződés megszegésének, hogy az I. rendű alperes az megnevezésű biztosítási szerződést elfogadta a lízingszerződésben vállalt kötelezettség teljesítéseként. Az ÁSZF nem várta el minden lehetséges kárra, káreseményre vonatkozó biztosítás megkötését, hanem csak a konkrét biztosítónál biztosítható kárfajtákra és kockázatokra. Maga a felülvizsgálati kérelem tartalmazza, hogy a biztosítás feltételeinek meghatározása nem a felperes, hanem az I. rendű alperes előírásaihoz, igényéhez kellett, hogy igazodjon. A felperes által megkötött biztosítás ennek a követelménynek megfelelt. Hangsúlyozni kell, hogy az I. rendű alperes olyan biztosítás megkötését várta el, ami mellett hajlandó a lízingszerződés megkötésére. A perrel érintett biztosítás ilyen volt. Az I. rendű alperest nem vezette az a szándék, hogy minden elképzelhető káreseményre kiterjedjen a biztosítás.
- A lízingszerződés megkötésének feltétele tehát nem a felperes által szükségesnek tartott biztosítási szerződés megkötése volt. Arra nézve azonban, hogy a felperes egyébként milyen tartalmú biztosítási szerződést kívánt kötni, egyedül a törvényes képviselőjének nyilatkozata állt rendelkezésre. A Kúria eljáróban rögzíti, hogy a törvényes képviselő tanúkénti kihallgatása nem volt jogszabályszerű. A jogi személy törvényes képviselőjének nyilatkozata a fél nyilatkozatának felel meg. Emellett érdekeltségét igazolja az a tény, hogy a lízingszerződés megkötésekor ő volt az egyik kezes. A törvényes képviselő nyilatkozata tehát - a tanúkénti meghallgatása ellenére - nem tekinthető bizonyított előadásnak. Mindazonáltal a törvényes képviselő maga adta elő, hogy az ÁSZF rendelkezéseit nem olvasta, ebből pedig az is következik, hogy nem tudhatta, az ÁSZF milyen kötelezettséget fogalmaz meg. Összefoglalva, a felperes az I. rendű alperes részéről

megvalósult szerződésszegést nem bizonyított.

A II. rendű alperes esetében a felperes arra helyesen hivatkozott, hogy a periratokból nem vezethető le az a jogerős ítéleti megállapítás, miszerint a biztosítás megkötésekor a lízingbevevő biztosításközvetítő nélkül, önállóan járt el. E körben a lízingbeadó eljáró ügyintézőjének tanúvallomása nem tartalmazott értékelhető bizonyítékot. Ugyanakkor rendelkezésre áll a biztosítási kötvény, ami egyértelműen tartalmazza, hogy a biztosítási szerződés megkötésekor a II. rendű alperes járt el biztosításközvetítőként. A biztosítási kötvény mint okirat önmagában igazolja a II. rendű alperes biztosításközvetítői eljárását (régi Pp. 193. §). A jogerős ítélet ettől eltérő tényállás-megállapítása ugyan iratellenes, de nem jelenti, hogy a döntés érdemben ne lenne helytálló. Úgyszintén nem releváns körülmény, hogy a per során nem lett kétséget kizáróan feltárva, hogy az I. rendű alperes ügyintézője milyen minőségben és módon képviselte a II. rendű alperest.

A II. rendű alperesnek olyan biztosítást kellett közvetítenie, ami a lízingszerződés ÁSZF előírásának megfelel. Az I. rendű alperes az általa támasztott követelmények alapján megfelelőnek minősítette a megnevezésű vagyonszerződést. Ebből következően pedig a II. rendű alperes a biztosítás közvetítése során nem követett el szerződésszegést. Hangsúlyozandó, hogy a lízingszerződés ÁSZF 9.4.6 pontja szerint a biztosítási szerződés megkötésére a felperes volt köteles és jogosult, vagy az I. rendű alperes közreműködésével, vagy önállóan. Amennyiben pedig a biztosítási szerződést a felek megállapodása alapján a felperes önállóan köti meg, köteles ennek megtörténtét az I. rendű alperesnek az általa megjelölt módon igazolni. Önállóan kötött biztosítás esetén a felperes teljes kártérítési felelősséget vállalt a biztosító által meg nem térített károk, illetve a biztosítási szerződésből eredő jogvitákból eredő károkért, költségekért. Az ÁSZF tehát maga utalt arra, hogy lehetségesek olyan károk, amelyeket a biztosító nem térít.

A biztosítási szerződés megkötése a felperesnek nem csak a kötelezettsége volt, hanem az érdekében is állt, hogy olyan szerződést kössön, ami az I. rendű alperes által megszabott feltételeknek megfelel. A felperes álláspontja azért is téves, mert nem olyan biztosítás megkötését kívánta az I. rendű alperes, ami az összes lehetséges káreseményre, hanem ami minden biztosítható kockázatra kiterjed. Mivel a biztosítási szerződés a lízingszerződés egyfajta biztosítéka volt I. rendű alperes részére, ezért joga volt meghatározni, hogy milyen biztosítást vár el. Ebben a körben az I. rendű alperest jogellenesség nem terheli. A biztosítás megkötésével az I. rendű alperesnek nem az volt az elvárása, hogy a felperest, hanem hogy saját magát óvja meg a károsodástól. A Kúria a tényállás megállapítása keretében jelentőséget tulajdonít annak, hogy a felperes a biztosítási szerződés tekintetében elmulasztotta azt a minimális gondosságot, hogy annak szerződési feltételeit megismerje. Ezt alátámasztja a törvényes képviselőjének a nyilatkozata, miszerint a biztosítás számára nem volt első számú tényező, nem igényelte, hogy a biztosítás feltételeit pontról pontra elmondják neki. Ha a felperes törvényes képviselője a biztosítás ÁSZF előírásait áttanulmányozza, úgy észlelnie kellett volna, hogy a biztosítási kötvényben egyébként megjelölt záradék milyen káreseményeket von ki a kockázatviselésből. Amennyiben a felperes ilyen kockázatokra is ki kívánta volna terjeszteni a biztosítást, úgy a szerződés ennek megfelelően módosítható lett volna. Valójában a felperes volt az, aki az elvárható gondosságot elmulasztotta azáltal, hogy nem győződött meg a biztosítási szerződés megkötésétől egészen a káreseményig eltelt idő alatt - ami több mint két év volt - arról, hogy milyen feltételek mellett kötötte meg a biztosítási szerződést. Ilyen körülmények között az alperesek részéről régi Ptk. 205. §-a szerinti együttműködési kötelezettség elmulasztására nem lehet hivatkozni.

A felperes előadta még, hogy az elsőfokú bíróság eljárása során a régi Pp. 3. § (3) és 164. § (1) bekezdésének meg nem felelően tájékoztatta az őt terhelő bizonyítási kötelezettségről. A perben releváns körülmény a biztosítási szerződéssel összefüggésben az volt, hogy a lízingszerződés feltételeinek teljesítése körében milyen vagyontárgyra, milyen biztosítási eseményre kívánt a felperes szerződést kötni, az erre vonatkozó szándékát mikor, hol és milyen terjedelemben közölte az alperesekkel. E tárgyban a felperes a kioktatást megkapta, azonban e körben bizonyítási

indítványa nem volt. Minthogy a felperes a kioktatás ellenére nem tett eleget az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek, a jogerős ítélet sem a Pp. 3. § (3), sem a 164. § (1) bekezdését nem sértette.

Mind az első-, mind a másodfokú bíróság a felperes kártérítésre irányuló kereseti kérelmét lényegében a szerződésszegés, jogellenesség keretében vizsgálta, és ennek hiányában utasította el. A régi Ptk. 355. § (4) bekezdése szerint kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges. A felperes kárként azt az összeget jelölte meg, amelyre a lízingszerződés alapján hátralékként fizetési kötelezettsége áll fenn. A szerződés alapján fennálló fizetési kötelezettség azonban nem felel meg a régi Ptk.-ban meghatározott kárfogalomnak. A felperes keresete jogalap - jogellenesség és kár bekövetkezte - hiányában volt elutasítandó, az összegszerűséget ezért nem kellett vizsgálni. Mivel a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem volt jogszabálysértő, azt a Kúria a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

A perköltségről szóló rendelkezés a régi Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 78. § (1) bekezdésén, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5), 4/A. § (1) bekezdésén, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdésén, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) és 15. § (1) bekezdésén alapult.

Az ítélet ellen a régi Pp. 271. § (1) bekezdés *e*) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2019. január 16.

. Szabó Klára s.k. a tanács elnöke, Dr. Madarász Anna s.k. előadó bíró, Dr. Magosi Szilvia s.k. bíró